

אורח נטה ללוח

(המשך)

משרבו הימים והוליד בנים ובנות שכח שלמד רומית ויוונית והתחיל נוהג כשאר כל שלומי אמוני ישראל, הולך לבית המדרש להתפלל ומסר את בניו הקטנים לחדר תורה ולא היה מתבייש באביו ואמו כדרך הדוקטורים שבעירנו שמתביישים בהוריהם. מאה ועשרים שנה יכול היה לישב ולמכור כובעים, אלמלא פגעה בו המלחמה. והמלחמה אינה קלה ונקיה ואינה נאה. ראש זה מלך על כל האיברים, שאתה שורפו בחמין וחופפו וסורקו ונוהג בו כבוד הרבה ומעטרו בכל שנה ושנה בכובע חדש, פתאום זרק בו בן בליעל כדור והתזו. ואפשר טעות היתה בדיניו שאמרנו שבעל המלון עוצם עיניו כדי להחזיק את שראו, ובאמת הוא עוצם עיניו כדי שלא יראה את שראו. בני אדם הללו עשויים שיטעו בהם, אתה סבור עליהם כך ואינו כך.

פעמים מביאה באבטשי עתון לבית. היה העתון פתוח בעמוד ראשון קורא הוא את כל העמוד מתחילתו ועד סופו. הגיע לסוף העמוד אינו הופך את העתון ואפילו הוא עומד באמצע השורה. היה העתון פתוח בעמוד אחרון קורא הוא את כל העמוד מתחילתו ועד סופו, ואפילו הוא באמצע הענין אינו הופכו לידע תחילתו. שמא הוא מתעצל, לא כן, שהרי אם כבה מקטרתו הוא עומד מכסאו והולך לבית הבישול ליטול גחלת ואפילו בשעה שגפוררים מונחים לפניו.

נניח את בעל המלון ונחזור לדבר שהתחלתי בו.
כרך אחד עשר / החייט והחנווני
 כל הרוחות שבעולם נושבות בעיר ומזיזות את העיר ממקומה.

קול חיבוט דלתות, קול שבירת חלונות, קול שימוט רעפים נשמע מסוף העיר ועד סופה. הסטריפא זועפת וצווחת והגשר שעליה נוער ונוהם. החמה קדרה וסופות אבק עולות מן הארץ לרקיע. אנשי העיר מרתתים, ודין הוא שירתתו, שהרי בגדיהם מהוהים וקרועים ואין בהם כדי שיחממו. אמרתי לעצמי בני אדם אלו למודי צנה, אבל אני שבאתי מארץ ישראל שקרן אחת שיוצאת מן החמה שלה גדולה מכל החמה כולה שבכאן איני יכול לעמוד בצנה והרי אני צריך לעשות לי אדרת.

לקחתי לי מועד ונכנסתי אצל החייט. יודע היה החייט שאבוא אצלו, אבל אותה שעה טרוד היה במלאכתו ולא הגביה ראשו למעלה ממחטו. נטלתי לי ציגרטת והדלקתי לי, כאילו לא באתי אלא לעשן ציגרטת זו.

הניח החייט את מחטו ואמר בנעימה שר המחוז אהבני ולא יקפיד עלי אם אדחה את מלאכתו, שהרי כבר עשיתי לו כמה בגדים ואדוני הרי צריך לאדרת, אדרת חמה ונאה. בתוך הדברים הגביה עצמו וקפץ קפיצה משונה וחזר ואמר בנעימה אדרת נאה וחמה.

הוציא החייט ספר דמויות של צורות בגדים והתחיל דורש על כל צורה וצורה תלי תלים של דברים והיה מפרש איזו אדרת נאה ואיזו אדרת נאה ביותר, וכן מה טעם הוא אומר שזו נאה וזו נאה ביותר. לסוף הקיף רגל על רגל והעגיל את שמאלו והניח ראשו לתוכה ונסתכל בי מתוך בית כידודו מתוך חיבה יתירה. עיניו הקנמיות הבהיקו וכמין לחלוחית נראתה בהן.

זה שנים הרבה לא בא לידו של חייט לעשות אדרת חדשה,

אבל ספר דמויות שבידו חדש היה, וקיום הרבה עשויים שם, שהוסיף החייט בצפרניו. דעות הרבה יש בחייטים, מה שנאה לזה אינו נאה לזה, וכל חייט משנה מדעתו ומתקן.

נסתכלתי בספר הדמויות ולא הייתי יכול לשער דמות אותה אדרת שאני רוצה בה. כנגדי אותו חייט משער היה כל צורת אדרת, חוץ מזו שאני מבקש. היה עומד ומביט בי פעמים מתוך חיבה ופעמים מתוך חיבה יתירה והיה משפשף את ידיו זו בזו. פתאום קפץ קפיצה משונה וזקף עצמו כמקל.

אמרתי לו לחייט שב ואומר לך דבר. ישב לפני ותלה עיניו בפי, כאילו היה בטוח שישמע דבר חכמה.

אמרתי לו כשאני נכנס אצל ספר והוא אינו מכירני, אם הוא חכם מבין מדעתו איזו תספורת נאה לי, ואם לאו שואלני, ואני משיב לו איני בקי במלאכה זו, עשה על דעת עצמך.

אם אינו שוטה טורח עלי ומספר אותי יפה יפה, ואם הוא שוטה אומר לעצמו הריני מעביר מספריים על ראשו ונטול שכרי, מסתכל אני במראה ורואה שניולני, אומר אני לעצמי דרכו של שער להיות חוזר וצומת, וזה שניולני לא יראה פרוטה ממני. כך לענין אדרת. אני איני יודע לשער איזו אדרת נאה לי ואיזו אינה נאה לי, אבל אתה שאתה מומחה תן דעתך ועשה לי אדרת שהולמת אותי. שמא תאמר אינה דומה אדרת לתספורת, שאדם מסתפר כמה פעמים בשנה ואדרת אינו עושה אפילו לכמה שנים, הרי מלבד אדרת זו צריך אני לשאר בגדים.

צהלו פניו של חייט ואמר דברים כגון אלו לא שמעתי מימי. עצם את עיניו והניח שמאלו עליהן ואמר בלחישה הריני עושה לו אדרת נאה.

אמרתי לו מדוד. נטל את רצועת המדה ומדדני.

לאחר שמדדני אמר הריני מראה לו אריגין נאים שאין כיוצא בהם. אפילו הוא בולש את כל החנויות אינו מוצא דוגמתם. אם אני אומר לו יכול הוא להאמין בי.

אמרתי לו אוהב אני ליקח סחורתי אצל החנווני ולמסור את מלאכתי לאמן, כדי שיהא כל אחד מתעסק במלאכתו ונשכר. חנוונים בסחורה ובעלי אומניות באומנותם.

לא השגיח החייט בדברי וקפץ למקום שקפץ ונטל חתיכה של אריגין. מללה בידו וצבר שוליה לתוך כפו ואמר רואה מר, חלקה היא כמות שהיתה, ממש כמות שהיתה, לא ניכר בה אפילו סימן של קמט.

אמרתי לו ולא אמרתי לך שאני רוצה ליקח אריג מן החנווני. אמר הוא לא כדי שיקח ממני אני מראה לו, מה אני מבקש ממנו שיביט בחתיכה זו.

אמרתי לו כבר הבטתי בה. אמר הוא לא כך שאלתי, אלא שיבדוק את האריגין בידו. העברתי ידי על אריגיו ואמרתי יאה יאה.

צהלו פניו של חייט ואמר וכי לא אמרתי שאריגין אלו נאים. איני דוחק עליו שיקח אותם, מה אני מבקש, שישמע כיצד הגיעו לידי.

כיצד הגיעה חתיכה זו של אריג לידי של חייט, שר האלף שבגוגדה שלו היו עיניו חמומות, כל חפץ נאה שראה אצל האויב היה נוטל ושוגר לאשתו. לשם כך היה מייחד לו שליחים ופוטרים לכמה ימים מעבודתם בצבא ושולח שללו עמהם.

(עוד יבוא).